

Prípady na zamyslenie: Konflikt záujmov

Ste riaditeľom právneho odboru na ministerstve a súčasťou Vašej agendy je aj zastupovanie ministerstva v súdnych sporoch. Na odbor k Vám nastúpi štátny zamestnanec – právnik, ktorý v minulosti pracoval v advokátskej kancelárii, zastupujúcej aj klientov v sporoch s Vaším ministerstvom. Ako budete uvažovať pri pridelení práce tomuto zamestnancovi? Ako by mal postupovať tento štátny zamestnanec?

Aké dilemy a problémy môžu vzniknúť z tejto situácie?

Štátny zamestnanec by mal oznámiť konflikt záujmov vždy, keď sa v agende odboru vyskytne prípad, na ktorom počas minulého pôsobenia v advokátskej kancelárii priamo pracoval. Na takýchto prípadoch by nemal pracovať, nemal by mať prístup k informáciám týkajúcich sa prípadu, ani sa zúčastňovať napríklad diskusií či porád o prípade v rámci odboru.

Pokiaľ ide o prípady, na ktorých štátny zamestnanec priamo v advokátskej kancelárii nepracoval, oznámenie by mal urobiť len počas určitej doby od jeho odchodu z advokátskej kancelárie (tzv. cooling-off period). Uplynutie tejto lehoty zabezpečí, že „vychladne“ vzťah medzi inštitúciou (advokátskou kanceláriou) a štátnym zamestnancom (napríklad by mal štátny zamestnanec pocit lojality voči predchádzajúcemu zamestnávateľovi, znalosť interných postupov advokátskej kancelárie, obchodných stratégií, kolegiálne väzby a pod.). Dĺžka tejto lehoty bude závisieť od viacerých faktorov:

- postavenia v predchádzajúcom zamestnaní (napríklad či sa jednalo o partnera advokátskej kancelárie alebo koncipienta, či mal dosah na všetky prípady alebo len čiastkové výstupy), resp. veľkosti advokátskej kancelárie (aký bol jeho vplyv na riadenie kancelárie a jej agendu)
- ako dlho v advokátskej kancelárii pracoval (čím dlhší je tento čas, tým možno predpokladať hlbšie väzby na kanceláriu)
- časový úsek, ktorý uplynul medzi skončením práce v advokátskej kancelárii a momentom, kedy na stal štátnym zamestnancom na organizačnom útvare, či sa nástup na organizačný útvar uskutočnil bezprostredne po ukončení práce v advokátskej kancelárii
- postavenia v súčasnom zamestnaní (vedúci štátny zamestnanec alebo radový štátny zamestnanec)
- vecnej agendy, ktorú vykonával v advokátskej kancelárii a ktorú vykonáva na organizačnom útvare (či sú totožné/podobné)

Uplynutie lehoty predstavuje bezpečné riešenie vo všeobecnosti. Ak by však štátny zamestnanec mal na advokátsku kanceláriu alebo jej predstaviteľov/zamestnancov iné väzby, ktoré pretrvávajú (rodinné, priateľské, ekonomické a pod.), je potrebné oznámenie o konflikte záujmov urobiť. Oznámenie konfliktu záujmov automaticky neznamená vylúčenie štátneho zamestnanca z práce na prípade v organizačnom útvare – Vy ako nadriadený posúďte, či sú tieto väzby takého charakteru, že by mohla vzniknúť pochybnosť o nestrannosti štátneho zamestnanca.

Podporne poukazujeme na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 85/2013-11 z 6. februára 2013, ktoré sa zaoberalo vylúčením súdneho exekútora z vykonávania exekúcií z dôvodu, že pred vymenovaním do funkcie súdneho exekútora bol zamestnancom účastníka exekučného konania (v danom prípade oprávneného) cit.:

„Podľa názoru súdu odpoveď na otázku či možno mať pochybnosti o nezaujatosti toho kto vo veci, v ktorej vykonáva verejnú moc vzhľadom na jeho pomer k tomu kto v tejto veci vystupuje v pozícii účastníka konania, ktorý bol jeho zamestnávateľom môže byť bez ďalšieho sporná a preto **je potrebné zohľadniť aj iné faktory vzťahujúce sa na pracovný pomer, resp. s ním súvisiace.** Napr. dĺžku pracovného pomeru; aký časový úsek uplynul medzi skončením pracovného pomeru u zamestnávateľa, ktorý je v postavení účastníka konania a momentom kedy sa zamestnanec stal verejným činiteľom; aký časový úsek uplynul medzi skončením pracovného pomeru a momentom kedy sa začalo konanie, v ktorom bývalý zamestnanec disponuje verejnou mocou a bývalý zamestnávateľ je v pozícii účastníka konania; početnosť a spôsob iniciácie takýchto konaní; oblasť činnosti alebo predmet podnikania zamestnávateľa; pracovné zaradenie, postavenie zamestnanca u zamestnávateľa príp. aj jeho vzťah k zamestnávateľovi, resp. jeho štatutárom...“